

James Luther var halvt tysk og halvt engelsk. Hans mor var fra Skottland, og derfor navnet James. - Luther var født i 1905, og sommeren 1914 var han med moren på besøk hos familien i Skottland. Der var de ved utbruddet av 1ste verdenskrig, og de måtte bli der under hele krigen.

103179

Det var blitt fortalt at Luther stammet fra Martin Luther. Jeg spurte ham under et besøk om det stemte. Han bekreftet det, og viste meg noen ting han hadde etter stamferen.

Luther var mangeårig representant her for det tyske firma Deufrika, som var sildeimportør, og han hadde i årenes løp fått mange venner og kjente på strekningen opp til Møre. Han var flink i norsk, både skrift og tale.

I 1942 fantt han å ville starte eget firma, A/S Norsild, og dette firma samarbeidet med Nyhavn Pakningsgruppe. Der måtte være 3 aksjonærer, og 2 venner av ham ble aksjonærer med hver sin aksje. Startkapitalen var kr. 3.000.-. Jeg ble ansatt som bokholder i Mai-Juni-1944. - Dette var et legalt firma, og av fortjenesten øket Luther aksjekapitalen til kr. 50.000.-.

Luther var forlovet og ble senere gift med en engelsk dame. I Bergen hadde han sin skotske mor hos seg, og de bodde i Kalmarhuset. Deufrika hadde eget kontor, ikke sammen med A/S Norsild, og der var ansatt Aslaug Johannessen, som også var til hjelp for fru Luther privat. Aslaug Johannessen ble senere gift med Nydegger. Hun er nå translator i tysk, og bor på Kalfaret.

At Luther hadde noen "illegal" virksomhet kan jeg ikke tenke meg. Med hans familieforhold og sympatier, engelsk mor og engelsk forlovede var dette lite sannsynlig, og jeg merket ikke noe i den retning.

Ved kapitulasjonen i 1945 ble han arrestert, og alt han hadde her ble inndratt som fiendtlig eiendom. Hvorledes det gikk hans mor aner jeg ikke. Det har han aldri fortalt.

Forøvrig vises til vedleggene. Disse viser også at han søkte min hjelp for å få erstattet i Tyskland hvad det norske Erstatningsdirektorat hadde fratatt ham her som fiendtlig eiendom i A/S Norsild, hvor han hadde kr. 50.000.- Denne erstatning fikk han i Tyskland, til stor hjelp etter et stort tap han hadde lidd ved at et tysk firma gikk konkurs.

Aslaug Johannessen tok seg av Luthers mor da han ble arrestert, fikk jeg vite senere.

Aslaug Johannessen